

BUKOVINIAN STATE
MEDICAL UNIVERSITY

Буковинський державний
медичний університет

ISSN: 2311-9896
EISSN: 2411-6181
ȘTEFAN CEL MARE
UNIVERSITY OF SUCEAVA

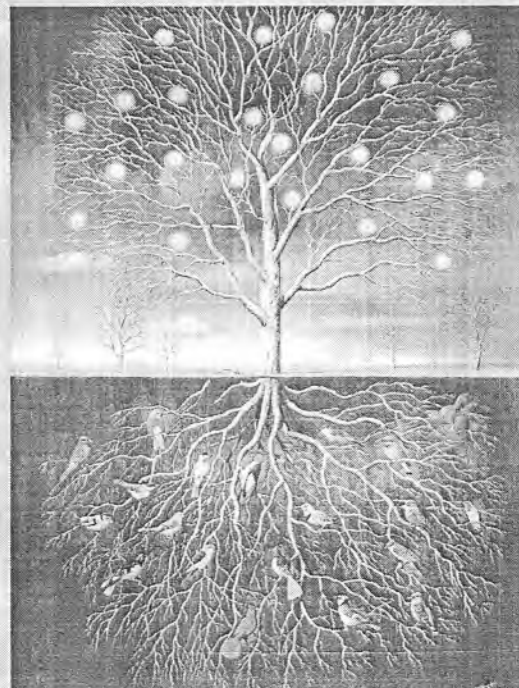
Сучавський університет
імені Штефана Великого

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
СУСПІЛЬНИХ НАУК
ТА ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ**

**№ 3 (7)
2015**

*Спільний українсько-румунський
науковий журнал*

**CURRENT ISSUES OF SOCIAL STUDIES
AND HISTORY OF MEDICINE**
Joint Ukraine-Romanian scientific journal

<http://apsnim.bsmu.edu.ua>

INDEX
COPERNICUS
VALUE (ICV)
5,7
(2014)

Ministry of Health
of Ukraine
Bukovinian State Medical University

Ministry of Education
and Research of Romania
Ștefan cel Mare University of Suceava

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУСПІЛЬНИХ НАУК ТА ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ

AKTUALINI PYTANNIA
SUSPILINIH NAUK TA
ISTORII MEDITSINI

CURRENT ISSUES OF
SOCIAL STUDIES AND
HISTORY OF MEDICINE

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ
ОБЩЕСТВЕННЫХ НАУК
И ИСТОРИИ МЕДИЦИНЫ

ENJEUX ACTUELS DES
SCIENCES SOCIALES ET
DE L'HISTORIE DE LA
MEDECINE

Спільний українсько-румунський науковий журнал
Joint Ukraine-Romanian scientific journal

2015, 3 (7)

Журнал засновано в 2013 р. (Свідоцтво
про держ. реєстрацію № 20497-10297 P від
27.12.2013 – Серія KB).

Перереєстровано 27.07.2015 р. у
Міністерстві юстиції України (Свідоцтво №
21495-11295ІІР – Серія KB).

Journal started publishing in 2013 year
(Certificate of registration № 20497-
10297P of 27.12.2013 – Series KB).

Re-registered in the Ministry of Justice of Ukraine
27.07.2015 p (Certificate of registration № 21495-
11295ІІР – Series KB).

President:

Dr. of Medicine, Prof. **Taras Boychuk** (Bukovinian State Medical University)

Editors-in-Chief:

Dr. of History, Prof. **Ștefan Purici** (Ștefan cel Mare University of Suceava)
Dr. of History, Associate Prof. **Antoni Moysey** (Bukovinian State Medical University)

Executive Editors:

Lecturer **Yuliya Rusnak**, Ph.D. (Bukovinian State Medical University)
Lecturer **Harieta Mareci Sabol**, Ph.D. (Ștefan cel Mare University of Suceava)

Editors Assistants:

Lecturer **Marta Maksymyuk**, Ph.D. (Bukovinian State Medical University)
Lecturer **Lilia Roman**, Ph.D. (Bukovinian State Medical University)
Lecturer **Vasile M. Demciuc**, Ph.D. (Ștefan cel Mare University of Suceava)

Responsible for the electronic version of the magazine and website:

Lecturer **Antonina Anistratenko**, Ph.D. (Bukovinian State Medical University)

INDEX COPERNICUS VALUE (ICV) – 5,7 (2014)

Journal was registered in the international scientometric and bibliographical database *Index Copernicus International*, *Ulrichs Web-Global Serials Directory*, *Google Scholar*, *European Reference index for the Humanities and Social Sciences – Erih Plus*, *Scientific Indexing Services (SIS)*, *Socionet*, *eLibrary*, was published in scientometric database “*Scientific periodicals of Ukraine*” of *National V. Vernadskij library web-site*.

Editorial Board:

Chief Research Worker **Elisaveta Kvilincova**, Dr. of History, Institute of Cultural Heritage, Academy of Sciences (Chisinau, R. Moldova)
Prof. **Oleksandr Kurochkin**, Dr. of History, M. Rylskiy Institute of Art, Folklore and Ethnology, Academy of Sciences (Kyiv, Ukraine)
Prof. **Zenon Kohut**, Dr. of History, Alberta University (Edmonton, Canada)
Prof. **Yuri Makar**, Dr. of History, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine);
Senior Research Associate **Paul Meerts**, Dr. of History, Institute of International Relations Clingendael (The Hague, Netherlands);
Academician **Stepan Pavliuk**, Dr. of History, Director of the Institute of Ethnology, Academy of Sciences (Ukraine);
Academician **Anna Skrypnyk**, Dr. of History, Director of the Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology, Academy of Sciences (Kyiv, Ukraine);
Prof. **Gheorghe Onişoru**, Dr. of History, Ştefan cel Mare University of Suceava (Suceava, Romania);
Prof. **Olimpia Mitric**, Dr. of History, Ştefan cel Mare University of Suceava (Suceava, Romania);
Associate Prof. **Florin Pintescu**, Dr. of History, Ştefan cel Mare University of Suceava (Suceava, Romania);
Prof. **Vitaliy Dokash**, Dr. of Philosophy, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine);
Assoc. Prof. **Nina Zoriy**, Ph. D. of Philosophy, Bukovinian State Medical University (Ukraine);
Prof. **Mychailo Marchuk**, Dr. of Philosophy, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine);
Prof. **Diego Sanches Mecka**, Dr. of Philosophy, National University of Distance Education (Madrid, Spain);
Prof. **Ivan Ostaschuk**, Dr. of Philosophy, Bukovinian State Medical University (Ukraine);
Prof. **Mykola Sydorenko**, Dr. of Philosophy, Bukovinian State Medical University (Ukraine);
Prof. **Piotr Borek**, Dr. of Philology, Head of the Polish Philology Institute Jagiellonian University (Poland);
Prof. **Sorin Tudor Maxim**, Dr. of Philosophy, Ştefan cel Mare University of Suceava (Suceava, Romania);
Assoc. Prof. **Bogdan Popoveniuc**, Dr. of Philosophy, Ştefan cel Mare University of Suceava (Suceava, Romania);
Assoc. Prof. **George Neamţu**, Dr. of Philosophy, Ştefan cel Mare University of Suceava (Suceava, Romania);
Prof. **Antoaneta Olteanu**, Dr. of Philology, Bucharest University (Romania);
Prof. **Hanna Martynova**, Dr. of Philology, Bohdan Chmelnytskyi Cherkasy National University (Ukraine);
Assoc. Prof. **Oleksandr Rak**, Ph. D. of Philology, Bukovinian State Medical University (Ukraine);
Prof. **Nataliya Rusnak**, Dr. of Philology, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine);
Chief Research Worker **Anna-Maria Sorescu-Marinkovich**, Dr. of Philology, Balkan Institute at Serbian Academy of Sciences and Art (Belgrade);
Prof. **Adam Falowski**, Dr. of Philology, Head of the East Slavic Philology Institute Jagiellonian University (Poland);
Assoc. Prof. **Simona-Aida Manolache**, Dr. of Philology, Ştefan cel Mare University of Suceava (Suceava, Romania);
Assoc. Prof. **Evelina-Mezalina Graur**, Dr. of Philology, Ştefan cel Mare University of Suceava (Suceava, Romania);
Prof. **Mircea A. Diaconu**, Dr. of Philology, Ştefan cel Mare University of Suceava (Suceava, Romania);
Prof. **Alla Borysyuk**, Dr. of Psychology, Bukovinian State Medical University (Ukraine);
Prof. **Natalia Zavatska**, Dr. of Psychology, East Ukrainian Volodymyr Dahl National University (Ukraine);
Prof. **Yuzef Podguretski**, Dr. of Psychology, Opole University (Poland);
Prof. **Alfred Prits**, Dr. of Psychology, Pres. of World Psychology Union, Head of Psychotherapy and Psychoanalysis Institute in Vienna (Austria);
Assoc. Prof. **Carmen Cornelia Balan**, Dr. of Psychology, Ştefan cel Mare University of Suceava (Suceava, Romania);
Assoc. Prof. **Nadia Laura Serdenciuc**, Dr. of Educational Sciences, Ştefan cel Mare University of Suceava (Suceava, Romania);
Prof. **Bohdan Vasylevskiy**, Dr. of Medicine, Chief of Psychosomatik Institute (Warsaw, Poland);
Dr. med. Dipl.-Psych, MBA, **Gerhardt Dammann**, Chief of Psychiatrische Klinik Münsterlingen and the psychiatric services Thurgau (Switzerland);
Prof. **Konstantin Yetsko**, Dr. of Medicine, Chisinau State University of Medicine and Pharmacy N. Testemitsanu (R. Moldova);
Prof. **Oleksandr Ivashiuk**, Dr. of Medicine, Bukovinian State Medical University (Ukraine);
Prof. **Dmytro Tyntyuk**, Dr. of Medicine, Chisinau State University of Medicine and Pharmacy N. Testemitsanu (R. Moldova);
Prof. **Viktor Tashchuk**, Dr. of Medicine, Bukovinian State Medical University (Ukraine);
Prof. **Alexander Fediv**, Dr. of Medicine, Bukovinian State Medical University (Ukraine);
Prof. **Vasyl Cheban**, Dr. of Medicine, Bukovinian State Medical University (Ukraine).

Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. Спільний українсько-румунський науковий журнал || Current issues of Social studies and History of Medicine. Joint Ukraine-Romanian scientific journal / Редколегія : Т. Бойчук, Ш. Пуріч, А. Мойсей. – Чернівці-Сучава : БДМУ, 2015. – № 3 (7). – 128 с.

ISSN: 2311-9896
EISSN 2411-6181

The actual problems of world history, history of Ukraine, history of religion, ethnogenesis and traditional culture of peoples, archeology, philosophy, psychology, linguistics, literature and history of medicine are investigated in the journal. The journal is the international edition according to the sphere of extension and geography of the authors. Languages: Ukrainian, Russian, English, French.

The publication is aimed at the higher educational institutions, academic institutes, and cultural institutions staff.

ББК 60я53+5г.я43

The journal is published with the resolution of the academic council of Bukovinian State Medical University (Decision № 1 Date 24.09. 2015).

The authors are responsible for the selection, accuracy of given information, citations, proper names, geographical names and other data. Publishing: . 2-4 issues a year. Languages: Ukrainian, Russian, English, French.

Address: Ukraine, 58000, Chernivtsi, Geroiv Maidanu str., 3, Department of Social Sciences and Ukrainian Studies.
Tel.: (0372) 520871.

E-mail: snim@bsmu.edu.ua; society@bsmu.edu.ua

The total version of the journal is available on the Web site: <http://apsnim.bsmu.edu.ua>

- кафедры патологической анатомии и современной патоморфологии на Буковине
Davydenko Igor, Tiulenieva Olena, Parastyvyuk Yevheniia PROFESSOR N.M. SHINKERMAN – C. 88
 FOUNDER OF THE DEPARTMENT OF PATHOLOGICAL ANATOMY AND MODERN
 PATHOMORPHOLOGY SERVICE IN BUKOVYNA
Davydenko Igor, Tiuleneva Alena, Parastyvyuk Yevheniia Le professeur M. Shinkerman - fondateur du
 département d'anatomie pathologique et du service de pathomorphologie a Bukovyna
- Мойсей Антоній** КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ НАУК ТА УКРАЇНОЗНАВСТВА БУКОВИНСЬКОГО C. 92
 ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ІСТОРІЯ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
Моисей Антоний Кафедра общественных наук Буковинского государственного медицинского
 университета: история и перспективы развития
Moisei Antonii Departament of social sciences and Ukrainian studies of Bukovinian State Medical University:
 history and development prospects
Moisei Antonii Département des sciences sociales et des études ukrainiennes de l'Université d'État de médecine
 de Bucovine: histoire et perspectives de développement
- Тимофійчук Инга, Семененко Світлана, Роман Лілія, Савчук Тетяна, Слободян Ксенія,** C. 105
Васкул Надія ІСТОРІЯ ЗАРОДЖЕННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ МЕДСЕСТРИНСТВА: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ
 КОНТЕКСТ.
Тимофийчук Инга, Семененко Светлана, Роман Лилия, Савчук Татьяна, Слободян Ксения,
Васкул Надежда История зарождения и становления медсестринства: европейский контекст.
Tymofyuchuk Inga, Semenenko Svetlana, Roman Liliya, Savchuk Tetiana, Slobodian Kseniya,
Vaskul Nadiya The History of Origin and Formation of Nursing: European context.
Tymofyuchuk Inga, Semenenko Svitlana, Roman Liliya, Savchuk Tetiana, Slobodian Kseniya, Vaskul
Nadiya L'histoire de l'origine et de la formation de soins infirmiers: contexte européen
- Чебан Василь, Ясинська Ельвіра, Ревенко Жанетта** ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ СОЦІАЛЬНОЇ C. 110
 МЕДИЦИНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
 МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.
Чебан Василий, Ясинская Эльвира, Ревенко Жанетта История развития кафедры социальной
 медицины и организации здравоохранения Буковинского государственного медицинского университета.
Cheban Vasyl, Yasynska Elvira, Revenko Zhanetta History of Department of Social Medicine and Healthcare
 of the Bukovinian State Medical University.
Cheban Vasyl, Yasynska Elvira, Revenko Zhanetta Histoire de Département de médecine sociale et des soins
 de santé de l'Université d'État de médecine de Bucovine

РЕЦЕНЗІЇ
REVIEWES

- Антофійчук Ирина** РЕЦЕНЗІЯ НА КНИГУ-АЛЬБОМ ДОЙНИ МАРІЇ, КАРМЕН МАРІАНИ, ЕЛЕНИ C. 115
 НОВАК ТА ІН. «ІНТЕР'ЄРНИЙ ТЕКСТИЛЬ (З ЕТНОГРАФІЧНИХ КОЛЕКЦІЙ МУЗЕЇВ СУЧАВИ,
 ЧЕРНІВЦІВ ТА БЕЛЬЦІВ)» – СУЧАВА, 2015. – 71С.
Антофийчук Ирина Рецензия на книгу-альбом ДойнаМарии Кармен Марианны,Елены Новак и др.
 «Интерьерный текстиль (изэтнографическихколлекциймузеев Сучави, Черновцов и Бельцы)» – Сучава,
 2015 – 71с.
Antofijchuk Iryna Reviewof the Book-Albumby Doina Maria Carmen Marianne, Elena Novak and others.
 «Interior textiles (Collections of Ethnographic Museums in Suceava, Chernovtsy and Balti)» – Suceava, 2015. –
 71p.
Antofijchuk Iryna Critique du Livre-Album de Doina Maria Carmen Marianne, Elena Novak et les autres.
 «textiles interieurs (Collections de musées ethnographiques à Suceava, Tchernivtsi et Balti)» – Succava, 2015. –
 71p.
- Курочкін Олександр** РЕЦЕНЗІЯ НА НАУКОВЕ ВИДАННЯ, ПРИСВЯЧЕНЕ КАЛЕНДАРНИЙ C. 117
 ОБРЯДОВОСТІ РУМУНІВ (ГОЛАНТ Н. ОБРЯДЫ ВЕСЕННЕ-ЛЕТНЕГО ЦИКЛА В ВАЛАХИИ:
 ОЧЕРКИ ТРАДИЦИОННОЙ КУЛЬТУРЫ. – МОСКВА ; САНКТ-ПЕТЕРБУРГ, 2014. – 223 С.)
Курочкин Александр Рецензия на научное издание, посвященное календарным обрядам румынов:
 Голант Н. Обряды весенне-летнего цикла в Валахии: очерки традиционной культуры. – Москва ; Санкт-
 Петербург, 2014. – 223 с.
Kurochkin Oleksandr A review of the scientific publication dedicated to the calendar rites of Romania. Galant
 N. Rites of spring-summer cycle in Wallachia: Essays on traditional culture. - Moscow ; St. Petersburg, 2014. -
 223 p.
Kurochkin Oleksandr Examen de la publication scientifique consacrée aux rites calendaires en Roumanie.

УДК 378.096:616-058(09):[378.4:61(477.85)]

Жанетта РЕВЕНКО,
Василь ЧЕБАН,
Ельвіра ЯСИНСЬКА
ВДНЗ України «Буковинський державний
медичний університет»,
Чернівці (Україна)

Zhanetta REVENKO,
Vasyl CHEBAN,
Elvira YASYNSKA,
Higher State Educational Establishment of
Ukraine «Bukovinian State Medical
University»,
Chernivtsi (Ukraine),
chebanmazur@gmail.com

ІСТОРИЯ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ
СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА
ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

HISTORY OF DEPARTMENT OF SOCIAL
MEDICINE AND HEALTHCARE OF THE
BUKOVINIAN STATE MEDICAL
UNIVERSITY

Ключевые слова: Буковинский государственный
медицинский университет, медицинский институт,
кафедра, заведующий, социальная гигиена, медицина.

Ревенко Ж., Чебан В., Ясинская Э. История
развития кафедры социальной медицины и орга-
низации здравоохранения Буковинского государ-
ственного медицинского университета.

Описываются этапы развития и характерные особенности деятельности кафедры. Освещены основные проблемы и задачи социальной медицины и организации здравоохранения с начала существования медицинского института. Содержатся материалы о начале преподавания социальной гигиены, последовательную деятельность руководителей кафедры и их вклад в учебную и научную работу с социальной гигиены. Кроме того, показано постепенное формирование качественной базы подготовки ученых и врачей по вопросам социальной медицины и организации здравоохранения, которые работают во многих регионах Украины и за ее пределами. Указаны учебные предметы, направления деятельности кафедры: учебная, учебно-методическая и научная работа, повышение квалификации, организаторов здравоохранения, консультирование по медико-социальным вопросам.

Актуальність. Створення кафедр соціальної гігієни випереджали пошуки шляхів викладання цього предмету. Ідея про не обхідність досліджування кафедр соціальної гігієни в українських вищих навчальних закладах з'явилася на початку 1920-х років [5]. На сторінках журналу «Врачебное дело» у 1921 році Е.М. Каган надрукував статтю, в якій відстоював загальну проблему введення у вищій школі соціальної гігієни, оскільки ми в теперішній час маємо справу з достатньо гостро окресленим колом питань, що входять до сфери ведення соціальної гігієни, науки з цілковито визначеною методологією¹. Було рекомендовано

значно розширити викладання гігієни, розподіливши її на три частини – загальну гігієну, соціальну і професійну.

У 1923 році Народний Комісаріат охорони здоров'я і відділ медичної освіти Наркомату освіти України створення самостійних кафедр соціальної гігієни висунули як одну із актуальних задач².

Першою в Україні кафедрою соціальної гігієни була кафедра Харківського медичного інституту у 1923 році. Створення у 1923-1924 рр. кафедр соціальної гігієни в Україні стало важливим кроком вперед в подальшому розвитку соціальної гігієни як науки та предмета

викладання. Кафедри соціальної гігієни займалися питаннями профілактики захворювань, організацією медичної допомоги, вивченням впливу шкідливих факторів на здоров'я, переорієнтацією медичного забезпечення хворих, опрацюванням механізмів збереження та зміцнення здоров'я [4].

Кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я Буковинського державного медичного університету пройшла складний історичний шлях розвитку. Сьогодні напрямками діяльності кафедри є навчальна, навчально – методична і наукова робота, підвищення кваліфікації організаторів охорони здоров'я. Кафедра продовжує кращі традиції минулого і на високому рівні готує медичні кадри, які успішно втілюють у практичній діяльності набуті знання з соціальної медицини та організації охорони здоров'я. За роки діяльності кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я зробила вагомий внесок у скарбницю української медичної науки, тому стає необхідністю висвітлити історичні етапи розвитку і характерні особливості її діяльності за всі роки існування.

Мета. Ознайомити організаторів охорони здоров'я, медичних працівників та студентів з основними етапами становлення кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я Буковинського державного медичного університету.

Методи дослідження. У дослідженні використано наступні методи: історичний, бібліографічний та метод системного аналізу.

Виклад основного матеріалу. Кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я (до 1994 р. кафедра соціальної гігієни та організації охорони здоров'я) заснована у липні 1945 р. Першим її завідувачем (до 1952 р.) був заслужений лікар СРСР, у минулому нарком охорони здоров'я Киргизької РСР, доц. С.К. Лобинцев. У своїй роботі він приділяв увагу становленню навчального процесу Чернівецькому медичному інституті та вивченню історії розвитку медицини на Буковині.

В.С. Нікітський

У 1952-1955 рр. кафедрою завідував професор В.С. Нікітський, відомий теоретик охорони здоров'я, який більшість наукових праць присвятив історії охорони здоров'я України і Буковини.

У жовтні 1955 р. кафедру очолив заслужений лікар СРСР, доцент О.С. Рябишенко, який продовжив вивчення історії медицини і охорони здоров'я в західних регіонах України.

О.С. Рябишенко

Підготував двох кандидатів наук і у 1966 р. перейшов на посаду доцента кафедри.

Ф.С. Рюхов

У 1966-1971 рр. кафедрою завідував доц. Ф.С. Рюхов. Наукові роботи співробітників кафедри цього періоду переважно присвячені розробці потреб охорони здоров'я в медичних кадрах, продовжувалося вивчення історії охорони здоров'я краю.

Ц.В. Ясинський

З 1972-1982 рр. та з 1985-1988рр. кафедру очолював проф. Ц.В. Ясинський.

В 1955 р. закінчив з відзнакою Вінницький медичний інститут та аспірантуру при кафедрі соціальної гігієни та організації охорони здоров'я цього ж інституту (1963).

Працював на посадах головного лікаря у Теофіпольському, Меджибіжському та Хмельницькому районах на Поділлі. З 1963 року працював асистентом кафедри соціальної гігієни та організації охорони здоров'я Вінницького медичного інституту. З 1968 року – старший викладач кафедри соціальної гігієни та організації охорони здоров'я Чернівецького медичного інституту.

У 1966 році захистив кандидатську дисертацію „Матеріали соціально-гігієнічного обстеження гіпертонічної хвороби”, у 1989-му – докторську на тему: „Судинні ураження головного мозку як соціально-гігієнічна проблема”. У 1972 році йому було присвоєно вчене звання доцента, в 1992-му — вчене звання професора.

Напрями наукових досліджень: „Вивчення епідеміології неінфекційних захворювань, виявлення чинників ризику та розробка на їх основі систем прогнозування”. Даний науковий напрям був визнаний як перспективний у профілактиці хронічних захворювань. Його винахід з профілактики хронічних захворювань було відзначено Почесним дипломом Міжнародної виставки „Кардіологія-82”.

Автор біля 500 наукових праць, зокрема, 5 методичних посібників, 6 методичних рекомендацій.

Підготував 1 доктора та 9 кандидатів наук.

З 1982 по 1993 рр. та з 1999-2001 рр. обов'язки завідувача кафедри (у 1988-1993 рр. – завідувача курсів) виконував проф. В. Л. Таралло. Проф. Таралло В. Л. народився 23 грудня 1945 р., вищу освіту отримав у 1969 році у Красноярському медичному інституті (Росія). Захистив кандидатську дисертацію з теми “Кібернетична діагностика хронічних субфебрилітетів” у 1973 році. До 1978 року був старшим викладачем кафедри соціальної гігієни та організації охорони здоров'я Красноярського медичного інституту, потім – доцентом, а з 1982 року – завідувачем кафедри соціальної гігієни та організації охорони здоров'я Чернівецького медичного інституту. Автор 4-х монографій, 10 навчальних посібників, 6 винаходів, 3-х законів: закону виживання популяцій, закону виживання реальних поколінь та закону збереження здоров'я, що зареєстровані у Міжнародній Реєстраційній Палаті Інформаційно-Інтелектуальної Новизни РЕС ООН, 18 брошур, 212 наукових та нав-

чально-методичних статей. Наукові здобутки: розробка теорії здоров'я, визначення прямих інтегральних показників, їх нормативів та еталонів, антроїндикативних параметрів сприятливості територій для проживання людей, методів комплексного аналізу захворюваності та смертності від хронічних хвороб за всіма класами МКХ, визначення граничного віку існування населення та розробка прогнозних таблиць здоров'я населення для будь-яких країн світу. Лікар-організатор вищої категорії.

У 1988 р. кафедру було поєднано із кафедрою загальної гігієни і знову відновлено у жовтні 1993 року.

З 2001 по 2014 рік кафедру очолював доцент В. Е. Кардаш, який захистив кандидатську дисертацію на тему „Особливості профілактики гіпертонічної хвороби і її ускладнень серед сільського населення” в 1990 р. Лікар-організатор вищої категорії. Основні наукові здобутки: розробка моделі підтримки здорового способу життя хворих на хвороби системи кровообігу; участь у розробці прогнозів здоров'я населення України.

Вагомий внесок у підготовку студентів на кафедрі внесли співробітники, які у свій час працювали на кафедрі: доценти Б. Я. Дробніс, О. О. Воробйов, асистенти Л. Р. Єгорушкіна, Т. Ю. Косяченко, А. М. Здоровицький, В. І. Зімагоров, В. А. Михайлик, П. О. Романько, О. С. Білик, С. І. Понцак, Ю. М. Краснобаєв, А. П. Зубович, ст.лаб. О. В. Петюх, Н. І. Бицко.

В. І. Чебан

З 2014 року обов'язки завідувача кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я виконує проф. Чебан В.І. У 1971-1977 роках навчався у Чернівецькому державному медичному інституті за спеціальністю „Лікувальна справа”. Після закінчення вишу був направлений на роботу в Лікарсько-санітарну службу Міністерства шляхів сполучення СРСР. Працював цеховим терапевтом локомотивного депо Жовтневої залізниці (Карельська АР), дільничним лікарем, завідувачем поліклі-

ніки, ординатором клініки професійних захворювань науково-дослідної лабораторії (м. Кіровськ Мурманської області), головним лікарем санаторію „Імандра” Кольського філіалу АН СРСР (1977-1983 рр.).

Науково-педагогічний шлях розпочав після навчання в клінічній ординатурі Чернівецького державного медичного інституту (1983-1985 рр.). Займав посади асистента, доцента кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я згаданого вишу та за сумісництвом завідувача лабораторії НДІ медико-екологічних проблем. Отримав звання старшого наукового співробітника цієї установи (1993 р.) та захистив кандидатську дисертацію на тему: „Особенности заболеваемости растениеводов и технологии ее профилактики” (1991 р.).

У 2004 році захистив докторську дисертацію на тему: „Репродуктивне здоров'я населення та медико-соціальна профілактика порушень його формування”. Обраний за конкурсом на посаду професора кафедри соціальної медицини та ООЗ Буковинського державного медичного університету (2005 р.).

Працював на посаді директора Українського центру наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи МОЗ України (2007-2011 рр.). Спільним наказом МОЗ та НАМІ України був призначений головою Проблемної комісії з дисципліни „Соціальна медицина” (2008-2010 рр.).

У 2011-2012 та 2012-2013 навчальних роках працював на посаді завідувача кафедри суспільних наук та українознавства Буковинського державного медичного університету. З вересня 2013 року працює професором кафедри соціальної медицини та ООЗ БДМУ.

Василь Іванович Чебан є автором 160 наукових праць, з-поміж яких 2 монографії, 4 навчальних посібники (затвержені ЦМК МОЗ), 9 нововведень, 6 методичних рекомендацій, 5 інформаційних листів.

За вагомі здобутки в науково-педагогічній діяльності нагороджений Подякою БДМУ (2004 р.), двома Почесними грамотами Міністра охорони здоров'я України (2010, 2011 рр.).

На даний час на кафедрі працюють: професори – В. Л. Таралло, В. І. Чебан, доценти – І. В. Навчук, М. І. Грицюк, Е. Ц. Ясинська, асистенти – Ж. А. Ревенко, М. З. Вацик, Л. В. Микалюк, А. С. Бідучак, Г. Г. Марараш, ст. лаборанти: Н. В. Козак, О. М. Іванова, Н. В. Віщак.

Як і в попередні роки, кафедра продовжує викладати на всіх факультетах соціальну медицину, організацію та економіку охорони

здоров'я. Викладаються такі розділи як біостатистика, здоров'я населення, організація охорони здоров'я, менеджмент та маркетинг, економіка охорони здоров'я, курс історії медицини.

Навчально-методична робота містить у собі підготовку навчальних робочих програм, методичних рекомендацій для викладачів та методичних вказівок для студентів. Окрім того, на кафедрі проводиться цикл удосконалення підготовки організаторів охорони здоров'я.

За останній рік для студентів і лікарів видано українською, російською та англійською мовами 2 монографії, 3 навчальних посібника, 2 інформаційних листи, 3 методичних рекомендації.

Наукова робота кафедри проводиться за напрямками: „Вивчення процесів соціально-значущої патології та обґрунтування технології її профілактики” (керівник – проф. В. І. Чебан).

Висновки:

1. За період існування кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я Буковинського державного медичного університету сформувалась якісна база підготовки науковців і лікарів з питань соціальної медицини та організації охорони здоров'я, які працюють в багатьох регіонах України та за її межами.

2. Колектив кафедри спрямовує свої зусилля на подальше покращання науково-дослідної, навчально-методичної та виховної роботи серед студентської молоді, удосконалює післядипломну підготовку лікарів практичної охорони здоров'я та науковців, які в подальшому будуть працювати на благо України.

REFERENCE:

¹ Kagan E.M. O prepodavanii sotsial'noj gigieny i gigieny truda, Vrachebnoe delo, 1921, p. 22-24, 319, 320, 322.

² Petrova Z.P. K istorii vzniknoveniya kafedr sotsial'noj gigieny na Ukraine, Sovetskoe zdavoohranenie, 1974, Vol.4, p. 53-56.

³ Bojchuk T.M. Vipusknikiv slavetnih imena. Kniga pro vidatnih vipusknikiv Bukovins'-kogo derzhavnogo medichnogo universitetu, Chernivtsi, Misto, 2014, 240 p.

⁴ Materialy k istorii gigieny i sanitarii na Ukraine, Kyiv, Gos. Med. Izd. USSR, 1962, 297 p.

⁵ Horosh I.D. Pervye gody razvitiya sovetskogo zdavoohraneniya v Ukraine (1918 – 1920), Kyiv, Gosmedizdat USSR, 1963, 208 p.

Revenko Zhanetta, Cheban Vasyl, Yasynska Elvira. History of Department of Social Medicine and Healthcare of the Bukovinian State Medical University.

Abstract. The article highlights the stages of development and characteristics of the activities of the department of social medicine and healthcare of the Bucovinian state medical university, controversial issues regarding the final determination of time of department's foundation are eliminated. The basic problems and tasks of social medicine and of health care organization from the very beginning of medical school have been discovered. It includes the material about the beginning of the discipline's teaching. The activities of the department's heads as well as their contribution to the educational and research work on social hygiene are traced sequence on changing name of the department at the time of its existence is shown. In addition, we showed the gradual formation of scientists and physicians qualitative base for social medicine and health care organizations that work in many regions of Ukraine and abroad. Educational courses, activities of the department, which are educational methodical and scientific work training of scientific and teaching personnel, advanced training of scientific, consulting on medical-social and statistical issues are mentioned in article.

The Department of social medicine and health care organization of Bucovinian state medical University has passed a difficult historical way of development. Today the activities of the Department are educational, methodical and scientific work, professional development managers of health care. The Department continues the best traditions of the past and at a high level prepares medical personnel that successfully embody in practice the acquired knowledge on social medicine and health care organization. Over the years, the Department of social medicine and health care organization has made a significant contribution to the Treasury of Ukrainian medical science, therefore, becomes a necessity to highlight the historical stages of development and characteristic features of its operations for all years of existence.

Key words: *Bukovinian state medical university, medical institute, department, head, social hygiene, medicine.*

Received 24-09-2015

Advance Acces Publischer: November 2015